

INGEBORG HERMELIN

f. AMÉEN.

En minnesteckning.

Då den 16 januari 1935 det budet spreds, att friherrinnan Ingeborg Hermelin på Näs helt stilla gått bort, tror jag ej att det fanns någon, som ej med vördnad, tacksamhet eller kärlek tänkte på henne. Med sitt stilla, försynta sätt var hon en stor, stark och hel personlighet, något som nog alla, som kom i beröring med henne, instinktivt kände, och jag vill nu i några korta drag söka ge en bild av henne och hennes liv.

Ingeborg Julie Améen föddes den 9 augusti 1857 i Karlskrona. Föräldrarna voro dåvarande premierlöjtnanten, sedermera kommendören och varvschefen John Améen och friherrinnan Julie De Geer af Finspång. Största delen av sin barndoms- och ungdomstid tillbringade hon i Karlskrona, eller om somrarna på något av de Wachtmeisterska godsen - hennes möter var nämligen gift med landshövding Wachtmeister - och ehuru hon sedan blev småländska till liv och själ, talade hon alltid med särskild kärlek i rösten om Östersjöns glittrande vågor, som slå mot de blekingiska, bokskogsklädda stränderna, eller om de lummiga, skugggivande gamla träden på Varvchefsboställets gård.

I hemmet, där hennes osjälviska natur och behov att glädja andra tidigt framträdde, växte hon upp tillsammans med sina tre bröder. Ingeborg var den snällaste syster man kan tänka sig och älskade sina bröder högt, och de å sin sida sågo med den allra största aktning och kärlek upp till henne, en kärlek som utan minsta skugga varade hela livet.

Av föräldrarna, av vilka fadern var gladlynt och skämtsam och mycket praktiskt duglig men modern av mera allvarlig och ideell läggning, bägge

dock utpräglade pliktmänniskor, uppfostrades Ingeborg enligt den tidens sed ganska spartanskt och till att i pliktuppfyllelse, anspråkslöshet och flärdlöshet se de förnämsta dygderna. Denna uppfostran bidrog till att ännu mer utveckla Ingeborgs medfödda egenskaper, så att särskilt anspråkslösheten i vissa fall blev väl stor. "Ingeborg, du är så anspråkslös, så det är nästan ett lyte" brukade också en av hennes kusiner på äldre dagar säga till henne. Men det grundlades också hos henne en utpräglad pliktkänsla och en grannlagenhet, som fann det i hög grad motbjudande att för egen fördel söka förmå en annan även till den obetydligaste tjänst eller uppoffring.

Något egentligt yrke uppfostrades Ingeborg aldrig till, hon fick tidens vanliga skolbildning, och fick något utbilda sina anlag i målning. För övrigt levde hon ett glatt sällskapsliv såväl i Karlskrona som i Stockholm, där fadern under kortare perioder var kommenderad.

Efter faderns år 1880 helt hastigt inträffade död, blev familjens förhållanden ganska annorlunda. De flyttade då till Stockholm, där modern och hon bodde tillsammans i en mera anspråkslös våning och tidvis hade unga släktingar i inackordering. Ingeborg kände det nog under denna tid ganska svårt, då hon ej heller hade något verkligt att göra, och stor var därför hennes lycka, då hon den 21 januari 1890 ingick äktenskap med Samuel Gustaf Hermelin, äldste sonen på Gripenberg.

Det unga paret bosatte sig först på Göberg, som de arrenderade, och det blev nu ett helt annat liv för Ingeborg än hon var van vid. Med sin stora pliktkänsla och sitt klara och rediga huvud sökte hon dock sätta sig in i gårdens skötsel, lärde sig bokföring och hjälpte sin man med allt hon kunde. Sedan de i fyra år varit bosatta på Göberg, inköpte de år 1894 Näs och Adelövs gårdar i Adelövs socken, och på Näs vackra gård var Ingeborg sedan bosatt under resten av sitt liv.

När Gustaf Hermelin efter en svår sjukdom avled den 3 januari 1901,

tyckte Ingeborg till att börja med att livet för henne var slut, hon tyckte det var svårt och tungt att ensam vara kvar på Näs och i viss mån en för stor uppgift för henne att ensam ha ansvaret för de båda gårdarnas ekonomiska skötsel. Men hur det var tyckte hon sig förstå, att det skulle vara en uppgift för henne att vara kvar på Näs, att där söka skapa goda förhållanden för folket och att där ha ett hem, där hon kunde mottaga sina anhöriga. Och så blev Ingeborg ensam kvar på Näs. Visserligen hade hon sin mor hos sig till hennes död år 1911, men därefter bodde hon på Näs alldeles ensam hela de långa vintrarna igenom, väntande på att det skulle bli sol och sommar och med den syskon, syskonbarn, andra släktingar och vänner, som i stora skaror fyllde Näs och alltid där kände sig mottagna av den osjälviskaste glädje och gästfrihet och den ömmaste omvårdnad.

För gårdens skötsel hade hon utmärkt hjälp i sin rättare som stod vid hennes sida under hela livet, men all bokföring skötte hon själv och det ekonomiska ansvaret hade hon ytterst själv. Under hennes kloka och sansade ledning utvecklades också Näs rika naturliga förutsättningar, och den blev en av de bättre skötta egendomarna i trakten. Vid hennes död befann sig också egendomen i ett utmärkt gott skick, åkrarna väl brukade, ekonomibyggnaderna till största delen ombyggda och folkets bostäder nya eller förbättrade. Endast hennes egen bostad var i många avseenden högst bristfällig. Ett mycket karaktäristiskt drag för henne!

I socknens kommunala liv tog Ingeborg även verksam del, hon var medlem i skolråd och fattigvårdsnämnd, där hennes kloka ord ofta vann beaktande och hennes milda sätt verkade dämpande på de stridiga viljorna. I socknens kyrkliga liv deltog hon även med varmt intresse och försummade inte att deltaga i sammankomster av olika slag. Och kunde hon hjälpa på något sätt, nog gjorde hon det. Över hela Adelövs socken var hon också högt aktad, och "Friherrinnans på Näs" namn nämnde med en särskild

Vördnad.

Som slut på denna lilla minnesteckning kan jag ej underlåta att citera några ord, som Ingeborgs broder, Louis Améen, skrivit om henne i sina ännu opublicerade memoarer:

"Min syster Ingeborg är av alla människor jag mött på lefnadsstigen utan tvivel den, som hunnit längst i inre fullkomning. Hennes blida, harmoniska väsen, hennes obegränsade självupppoffring, hennes varma men från allt dogmväsande frigjorda religiositet, hennes lugna och glada vänlighet och den såväl förståndets som hjärtats intelligens, vilken alltid utmärkt henne, har gjort hennes inflytande vart hon kommit förädlade; och hennes närvaro har alltid omkring sig spritt tröst och uppmuntran. De många sorger och bittra prövningar, som mött henne i livet har icke förmått nedslå hennes uppåtsträvande själ eller förbittra hennes milda sinne. På henne kan utan tvivel tillämpas de ord av Carlyle, som jag en gång hörde henne yttra om en annan människa. "Där Gud vill ha härliga skördar, där plöjer Han djupt".

Hellen Malmström

f. Améen